

E NINGUÉN PODERÁ APAGAR O LUME DAS VOSAS CASAS

EN MEMORIA DE CAMILO, O FILLO DO FAREIRO DE ONS

Por: Carlos Moreira García

Observar a illa de Fuerteventura evoca un comportamento compensado no que a explotación de recursos se refire por parte dos seus poboadores. Todo ou case todo permanece inalterábel co paso do tempo, e ese comportamento racional e conservacionista antóllaseme parello á illa de Ons, pero máis ben en aqueles tempos no que eras un rapaz e esa era a comunidade á que pertenciches xunta coa túa e outras familias. Viviades dos recursos da agricultura, crianza de animais domésticos, pero sobre todo da pesca e marisqueo. Non existía despilfarro, xa que tampouco había moitas cartos e os que había adicábanse á merca de aparellos e roupa, pero recollíades do mar e da terra aqueles produtos que necesitabades para vivir. O teu pai Miro e tamén a túa nai Aurita adicábanse tamén ao mantemento do faro da illa, aí na túa illa onde de rapaz fuches á escola, e xa de maior traballaches na extracción de percebe, intercalado con algún traballo de navegación.

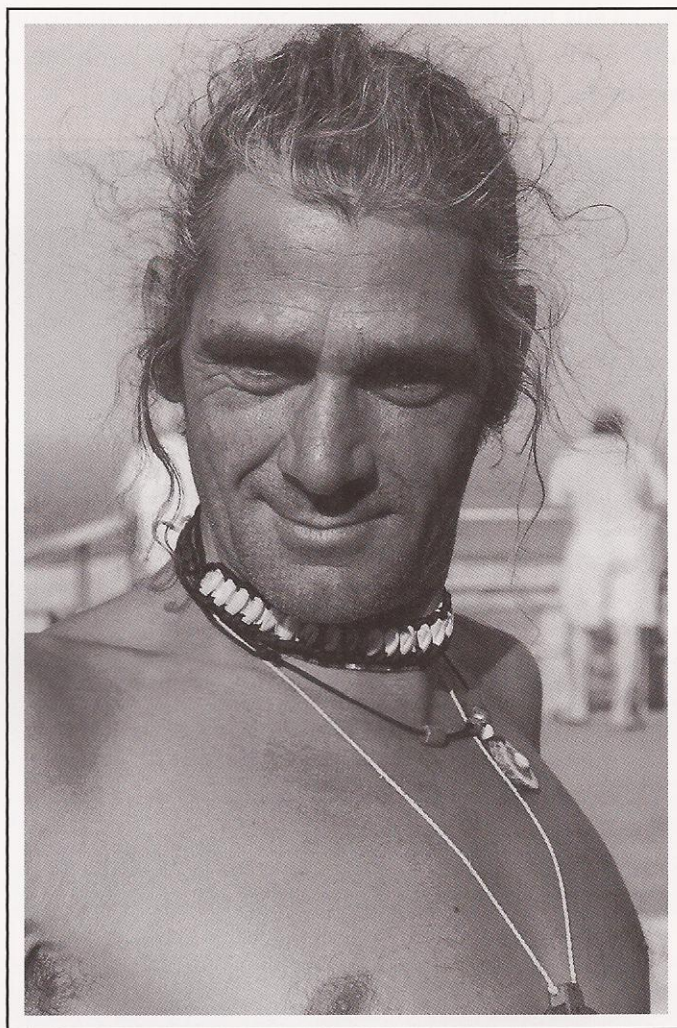
Lembro agradablemente os paseos pola illa e a información que me dabas do illote da Freitasosa, das pedras do Sentulo onde desembarcamos a Aurita co traxe de neopreno cando aínda se adicaba ao percebe, e tamén do submarino alemán encallado no sur da illa dende a guerra do 36, e dos baixos de nomes rechamantes: a Loba, os fillos da Loba e o Loubán, sitios entre Ons e Onza e protagonistas dalgúns naufraxios.

De mozo, xunto co teu curmán o Perrenco, golpéante as garras dos ávidos do vicio do enriquecemento rápido que sen escrúpulos e só por ganas de diñeiro fácil trafican con sustancias perniciosas que teñen desgraciado a vida de familias enteiras. Esas circunstancias téñenche causado algún desgusto e algún comportamento que os amigos soubemos entender e desculpar.

Sempre demostraches ser amigo dos teus amigos, facendo grupo, axudando, enriquecendo e animando o debate e comentarios divertidos da nosa variopinta relación de amizades.

A viaxe ao Courel deixoute sorprendido. A diferenza e peculiaridade da paisaxe e a conformación ur-

banística das vivendas, aldeas de cachote e cubertas de lousa, as albarizas que noutro tempo servían para protexer dos osos o mel das colmeas e sobre todo o trato coa xente, tranquila, amable, hospitalaria, con eles compartimos días de verdadeiro goce. Ti quedaches sorprendido con eles e eles tamén contigo, ese percebeiro alto e forte natural da illa de Ons, do que toda a xente falaba e querían coñecer. Como o rapaz que atopamos no camiño da Fontiña, preto da ferrería vella onde se vai para o río pequeno e que dixo: “coñézote, sei quen es, chámaste Camilo”.

O vello Graciano ensinou o castiñeiro cuxo perímetro non o abrazaban sete homes, dixo. Un monu-

mento á supervivencia, cuxos primeiros exemplares trouxo a colonización romana, un rato de camiño polos soutos de Piñeira atopamos a antiga mina de ouro, A Toca, e na outra cara do val a de Toribio, as dúas xunto coas Médulas contribuían co seu ouro ao mantemento do Imperio Romano. O mestre e historiador courelá, Orlando Álvarez falounos da resistencia dos castrexos e as operacións de castigo levadas a cabo polos lexionarios romanos. Apoia a súa tese, o terse atopado un aguia de bronce dun estandarte dos que aportaban as lexións. Está datado que o xeneral Máximo Agripa foi repudiado polo senado de Roma pola perda de dito símbolo que fica para mostra de todos no museo provincial de Lucus Augusti, así como tamén a táboa da amizade atopada algúns anos antes, preto do castelo do Carbedo, no Monte Cido. A resistencia dos castrexos no Cido en Esperante do Courel, crea a súa hipótese de que este monte pode tratarse do mítico Medulio onde os galaicos se defenderon ate a morte.

A compañía de Euloxio e Reboleiro a toque de gaita e tarrañolas, en Ferreiros de Abaixo e a noite de Sebane foron un bo colofón da nosa estancia.

Monte Furado, as escadas da Ribeira Sacra onde se cultivan as viñas, as oliveiras de Quiroga, as pesqueiras do Miño. A convivencia castrexa, a construción de pontes e ablatas o abandono dos castros dos tesos cumes de Novoneira, de construción circular por unhas construcións novas de planta cuadrangular. Daba comezo a pax romana e a unha nova bagaxe dunha poboación galaico-romana e do seu predicador Prisciliano. En fin historias que se perden na noite dos tempos que ben poden parecer sacadas máis ben de contos dos elfos de Tolkien ou de aventuras de Maracaibo.

.... A vosoutros que queredes a illa tanto como a vosa propia vida, agora quérenvos romper o horizonte. Esas decisións ruíns e covardes tomadas por políticos nefastos que se miran o embigo como si fosen o centro do universo, e na realidade non son máis que uns vulgares mediocres, cheos de vaidade, e prepotencia. Como se pode ser tan ruíns para non ter en conta a morea de anos de máis de tres xeracións de poboadores que habitan a illa dando vida, construindo as vivendas que fixestes coas vosas propias mans, formando parte importante da economía da ría de Pontevedra e tendo o cemiterio cheo de poboación dos seus ancestros? Eles non saben das vosas penurias e do voso sufrimento de cando tiñades que cruzar a mar toda, a vela no inverno na dorna pola enfermidade de algún fillo. Si, son eses mesmos que desbalden cartos públicos a montóns, e son incapaces de que funcione a depuradora e manteñen a illa sen atención médica.

Botámosche moito en falta, a cantidade de Luthiers que pasaron estes anos pasados pola illa e que ti sempre acompañaches coa túa boa percusión de tarrañolas e caixón. Xa dende os tempos en que Antonio (o Ruso) se sumaba ás festas, boa percusión, a túa, e as gaitas rematando unhas boas noites abraiadas de estrelas entre amigos e boa alegría ao redor da mesa de pedra ás veces ata o mencer. Foi tan intenso e tan bonito que nunca esqueceremos.

Un chupiño de Jhonie? Vai por ti, amigo!,

FUERTEVENTURA 30/12/2011

